

Συγκεφαλαίωσις τοῦ ὀλικοῦ ποσοῦ
ἐκάστου ἔθνους ὑποδούλου.

Ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ

Ἕλληνες	3,901,755
Ἡμιέλλ. Ἀλβανοὶ ἐν Ἠπειρῷ καὶ Μακεδ.	80,380
Βούλγαροι καὶ Σέρβοι	2,689,700
Ἀλβανοὶ ἀμιγεῖς	914,270
Ἀσιανοὶ ἀποικοὶ	704,000
Δακκορουμεῖνοι	243,740
Ἀθίγγανοὶ ἐν οἷς καὶ χριστιανίζοντες	200,910
Ἑβραῖοι	430,000
Αἰθίοπες	401,000
Ἀρμένιοι, Ὀρθόδοξοι καὶ Καθολικοὶ (ἐν τῷ νομῷ Κωνσταντινουπόλεως)	150,000
	<hr/>
	9,115,755

Περίληπτικὸς πίναξ τοῦ Ἑλληνικοῦ
ἔθνους.

Ἐν Εὐρωπ. Τουρκ. ὡς ἀντικρὺ ψυχαὶ	3,901,755
Ἐν Μικρῇ Ἀσίᾳ καὶ τῷ Πόντῳ . . .	4,800,000
Ἐν Αἰγύπτῳ	300,000
Ἐν Ῥωσίᾳ	200,000
Ἐν Μολδοβλαχίᾳ	300,000
Ἀλλαγῶν τῆς Εὐρώπης	200,000
Ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι	1,400,000
	<hr/>
	8,101,000

ΛΑΚΩΝΙΚΑ.

(Συνέχ. Ἰδε φυλ. 460.)

Α'. Παροιμίαι.

«Ὅταν ἔρχωμαι, φεῦγα,

«Καὶ ὅταν φεύγω, παραγκώλα με» (α).

Δηλαδή ὅταν ὀρμῶ κατὰ σοῦ, προφυλάξου· ὅταν δ' ἀναχωρῶ ἐπίπεσον κατ' ἐμοῦ καὶ ἐπιτυγχάνεις. Λέγεται καὶ ἐπὶ ἐγκρατείας καὶ μάλιστα ἀποχῆς ὀπωρικῶν, ἅτινα κατ' ἀρχάς, πολλὰ ὄντα καὶ εἰς πλῆθος κατὰ συνέπειαν ἐσθιόμενα, ἐπιφέρουσιν ἀσθενεῖας διὰ τὸ ἄωρον αὐτῶν· περὶ δὲ τὰ τέλη τῆς ὀπωρινῆς ὥρας ὄριμα ὄντα καὶ ὀλιγώτερα ἢ πρότερον, καθίστανται ἀβλαβῆ.

«Ὅταν ἐθερίζαμεν, φίλοι μὲ ὀτὰ χεῖλη

«Ὅταν ἀποθερίζαμεν, ὀ τὴν ἄκρη ἀπὸ τὰ χεῖλη.»

Ἦτοι ὅταν ἔχη τις ἀνάγκας, κολακεύει, περιποιεῖται, χαρίζεται κλ. ἅμα δὲ λείψῃ ἢ ἀνάγκη, τότε ἐπέρχεται ψυχρότης καὶ ἀδικφορία.

Β'.

Ἐν Μάνῃ ἐπικρατεῖ ἔθιμον, καθ' ὃ τὴν πρώτην Μαρτίου οἱ παῖδες, ὅπως ἀλλαγῶ «τοῦ ἀγίου Βασιλείου» ἄδουσι «τὸν Μάρτιον» ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν περιτρέχοντες καὶ λαμβάνοντες χαρίσματα.

«Παῖξαι με προστολιστῆ

Χαίρετε παντοτεινοί.

(α) Ἀγκωλῶς καὶ παραγκωλῶς σημαίνει διώκω, ἀλλὰ καὶ ἐμποδίζω· τὸ δὲ σύνθετον παραγκωλῶς σημαίνει πρὸς πόδας ἐκλεσθῶν ἐπιδιώκω τι.

Μάρτιος μᾶς ἦλθε

Καὶ καλῶς μᾶς ἦλθε.

Τὰ ὄρη ἀναδιδούγει.

Καὶ τὰ πουλιὰ πετοῦνε.

Καὶ πάνε ὀ τῆς φουλιαῖς τους

Καὶ κάνουνε δουλειᾶς τους.

Μάρτη ἄξιε καὶ καλὲ

Καὶ σκληρὲ καὶ δυνατὲ,

Τῶν γραμμάτων ἢ σοφαῖς

Τῶν Σχολίων ἢ χωραῖς,

ὡς κὶ ἐμεῖς οἱ μαθηταί,

ῥ' ἀγοράζωμεν ἐφτὰ

τὰ πωλοῦμεν δεκαφτὰ

διαφορίζομ' εἴκοσι.

Χαῖρε, παῖξε, χελιδόνα

Δάλησαι καὶ σὸ, ἀηδόνα.

Ποταμὸν τὸν Ἰορδάνη

ὀ ταῖς χωραῖς τοῦ Ἰωάννη

Ἄλογον ἐπέταξε

Μαρία καθδάληκε,

ἢ κυρὰ ἢ Παραγλὰ

ἢ καλὴ νοικοκυρὰ

Δὸς τοῦ Μάρτη πέντ' αὐγά

Καὶ τοῦ Σχολιτῆ τέσσερα

Κλοῦ, κλοῦ, κλοῦ καὶ γελὰ σου

Κάτσαι, κόττα μου, ὀ τ' αὐγά σου

Νὰ κλωσσίζης τὰ πουλιὰ σου.

Ἄ! καλὴ νοικοκυρὰ

Νὰ χαρῆς τὸν ἄνδρα σου

Καὶ τ' ἀρχοτόπουλά σου

Κὲ ὀ, τί ἀγαπάει καρδιά σου

Ὁξου (α) φύλλοι, ποτικοί,
Μίσα Μάρτης ὁ καλός.
Μέσα οὐλα τὰ καλὰ
Ν' ἀστοχήσου ἢ κοιτούλαις
Νὰ πετύχουν ἢ σακκούλαις.

(Καὶ εἰς ἕτη πολλά).

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΓΑΜΠΛΙΑ ΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΥΡΟΛΟΓΙΑ.

Ἐν Ἀρχόβῃ τῆς Λακωνικῆς τὴν πρὸ τῆς Κυρια-
κῆς καθ' ἣν γενήσεται ὁ γάμος Πκρασκευὴν ἄδουσι
κατὰ τὴν ζύμωσιν τῆς πῆτας τὸ ἐξῆς:

• Χριστὴ ν' ἀνόησῃ ὁ γάμος σου, Χριστὴ νὰ λουλουδίῃ,

Νὰ βγάλῃ περικλώνια

Νὰ κηλαδῶν τ' ἀπόνια,

Νὰ μαραθοῦν ἀγούρει ποῦ τὴν νύμφην ἀγαποῦσαν,
Νὰ μαραθοῦν κοπέλλαις ποῦ τὸν γαμβρὸν ἀγαποῦνε.
Καλὴ καὶ δὲν ζυμώνομεν τοῦ κύρ γαμβροῦ τὴν πῆταν,
Καλὴ καὶ δὲν ζυμώνομεν τοῦ γάμου τὰ τσορέκια,
Καλὴ καὶ δὲν βάλλομεν τὰ πέντε μὸδια ἀλευρι,
Τὴν λίτραν τὸν βασιλικὸν καὶ τὴν οὐγγιὰν τὸν μύσχον; »

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἄδουσι καὶ τὸ ἐξῆς ἄσμα:

• Δεσποτικὸ μου φλάμπουρο δεσποτικὴ παντιέρα,
Τί στέκεισαι τί καρτερεῖς, τί στέκεισαι τί παντήχεις;
Τὸν Ἁγιογιώργη καρτερῶ καὶ τὸν Χριστὸν παντήχειω,
Καὶ δέσποιναν τὴν Παναγιάν νὰ στεφανολογήσῃ. »

Τὸ Σάββατον, εἰς τὴν ὑποδοχὴν καὶ σφαγὴν τῶν
Θυμάτων τοῦ γάμου, ἄδουσι τὰ ἐξῆς ἄσματα:

• Καλῶς τὰστρι καὶ τὴν αὐγὴ καλῶς τὸ νιὸ φεγγάρι,
Τῆς Βενετιάς τὸ φλάμπουρο τῆς Κρήτης τὸ φανάρι.
Στοῦ κύρ γαμβροῦ μας τὴν αὐλὴν τρέχουν κατέχνιαις βρούσαις,
Τάκουσαν αἱ μελαχροινάις κι' οὐλαῖς ἢ μαυρομαμάταις,
Κι' οὐλαῖς ἐπῆραν κι' ἤλθανε, κι' οὐλαῖς ἰδῶ γιομίσαν,
Μωρὴ μικρὴ μελαχροινὴ τί στέκεισαι καὶ δὲν γιομίζεις;
Τί γάρις γιὰ νερὸ ἴθα ἐγὼ, τί γάρις νὰ γιομίσω.
Ἢλθα νὰ ἰδῶ τὸν κύρ γαμβρὸν ποῦ βίνας τὰ λιθάρι.
Κάλλιο τὸ βίνας ὁ γαμβρὸς ἀπ' τὰλλα παλληκάρια »

• Ἀρχόντου γάμος γίνεται καὶ ἀρχοντοπούλα παίρνει,
Τὴν γῆ τὸν κόσμον κάλεισεν τὴν γῆν τὴν οἰκουμένην,
Τὴν σταυρατὸν λησιμόνησε δὲν πάει νὰ τὸν καλέσῃ.
Σφάζει βουβάλαις ἑκατὸ κι' ἔλλαις τόσαις βουβάλαις,
Σφάζει καὶ ἐλαφόπουλα πέντ' ἕξ ἑκατὼ χιλιάδαις. »

Τὴν αὐτὴν ὅταν λούζουν καὶ ξυρίζουν τὸν γαμ-
βρὸν ἄδουσι τὸ ἐξῆς ἄσμα:

• Φέρτε μου τὸ χρυσὸ βανὶ καὶ ὀλόχρυσον λεγένι,
Νὰ λούσωμεν τὸν κύρ γαμβρὸν καὶ τὴν καμαρωμένον.
Ποῦ ν' αὐρῶ ἀργυροζούραφον καὶ ὀλόχρυσον λουρίδα.
Νὰ μπαρπερίσω τὸν γαμβρὸν, καὶ τὸν καμαρωμένον.
Φέρτε μου ἀργυροζούραφο καὶ ὀλόχρυσον λουρίδα,
Νὰ μπαρπερίσω τὸν γαμβρὸν καὶ τὸν καμαρωμένον.
Ποῦ πέφτει ἢ πόλις μακρυνὴ ποῦ πέφτει ἢ χώρα ἀλάργα; »

(α) Ἐξῆς λέγεται ὅξου, καθὼς πάντα τὰ εἰς ω οἱ Μανιάται
εἰς αὐ προφέρουσι.

Τὴν Κυριακὴν ὅταν ἀλλάζῃ ὁ γαμβρὸς λέγουσι
τὸ ἐξῆς ἄσμα:

• Ἐμέρ' ἀλλάζει ὁ οὐρανὸς σήμερ' ἀλλάζει ὁ κίλιος,
Σήμερ' ἀλλάζει ὁ γαμβρὸς νὰ πάη γιὰ τὴν νύμφη.
Γαμπρὸ, καὶ ποῖς σ' ἐστόλισε τὸ τουναζίσιο φέσι;
Ἀφέντης μου μ' ἐστόλισε τὸ τουναζίσιο φέσι.
Γαμπρὸ, γαρούφαλα βαστῶς, γαμπρὸ, μωσκομουρίζεις,
Μήτε γαρούφαλα βαστῶ, μήτε μωσκομουρίζω.
Μυρίζεις τὸ μανδύλι μου ὅπου ἔστειλ' ἢ καλὴ μου,
Ποῦ ἔχει τὸ ὑφάδι μάλαμα καὶ τὸ στημόνι ἀσῆμι,
Καὶ τὰ λιανοκλωνάκια του μὲ τὸ φιλι πλεγμένα. »

Ὅταν ὑπάγουν διὰ τὴν νύμφην:

• Ἐπὶ κίνημά σου, σταυρατὴ ἔπὶ ὠρατὸ σου καθαλίει,
Φέρνεις τὴν ρούσα πέρδικα καὶ χαμπαδιὴ τρυγίνα.
Φέρνεις τὰ ἔστρα πρόβατα, φέρνεις τὰ ἄστρα γίδια »
• Ἐκίνησε τὸ κάτεργο καὶ πάει τὸ κυπαρίσι.
Ποῖς εἶν' ἄξιος καὶ γρήγορος νὰ πάη νὰ τὸ γυρίσῃ;
Περπάτει ἀστρὶ περπάτει αὐγὴ περπάτει νιὸ φεγγάρι,
Περπάτει μῆλο κίρκινο κιδῶνι μυρισμένο,
Κ' ἐγὼ κοντὰ σου ἔρχομαι μὲ δυὸ μὲ τρεῖς χιλιάδες.
Μὲ τοῦ παπάνου τοὺς υἱοὺς καὶ τοὺς καμαρωμένους. »

Ὅταν φθάνη ἡ νύμφη εἰς τοῦ γαμβροῦ τὸν οἶκον:

• Παραθυράκια μου χρυσῶ παρμάκια μου ἀσημένια,
Διχθῆτε τὴν νυφοῦλα σας ποῦ ἔρχεται ἀπὸ τὰ ξένα,
Π' ἔρχεται ἀπὸ τὴν μάνα τῆς πολλὰ θαρραυμένη,
Π' ἔρχεται ἀπὸ τὰ ἀδέλφια τῆς πολλὰ θαρραυμένη. »

Καὶ τέλος:

• Ἐδῶ ποῦ ῥθες, νυφοῦλά μου, ἴδῶ εἰς τὰ πεθερικά σου,
Ἐάν κυπαρίσι νὰ σταθῆς Ἐάν βέργα νὰ λυγίσῃς,
Ἐάν μαστραπῆς Βενετικὸς νὰ μᾶς συχνοκεράσῃς.
Γιὰ τίμα τὴν τὴν πεθερὰ νὰ ἦσαι καλὴ νυφοῦλα,
Γιὰ τίμα τὸν τὸν πεθερὸ νὰ ἦσαι καμαρωμένη,
Γιὰ τίμα τὸν ἀνδρὸς σου τὴν σειριάν, νὰ ἦσαι καμαρωμένη. »

Καὶ ταῦτα μὲν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ γαμβροῦ τὴν Κυ-
ριακὴν. Εἰς δὲ τὴν οἰκίαν τῆς νύμφης τὴν αὐτὴν ἡ-
μέραν ὅταν κτενίζουν καὶ ἀλλάζουν τὴν νύμφην ἄ-
δουσι οὕτω:

• Φέρτε τὸ χτένι τάργυρὸ, καὶ τῆς ἐλγῆς τὸ λάδι.
Φέρτε ἀνίσια ἀνίσια
Καὶ ἔλα ἀγάλια ἀγάλια
Μὴ μοῦ κόψῃς τρίχα τρίχα ἀπὸ τὰ μαλλιά μου,
Καὶ μὲ τριχοπονέσῃ,
Τί χάρισμα τὴν ἔχω ἀπὸ τὰ γενικά μου.
Μὲ πούλησες, ἀφέντη, γιὰ ἕνα ζευγάρι φέσια,
Δὸς τα ἀφέντη, δὸς τα καὶ ξαγόρασέ με.
Τὰ δώσω δὲν τὰ δώσω ξαγορασμοὺς δὲν ἔχεις.
Δὲν σου τὸ εἶπα ἴθω μανούλα, τοὺς ξένους μὴν τοὺς μπάζεις.
• Οἱ ξένοι καὶ ποῦ μπαίνουσι ξανθὴ κόρη γυρεύουν!
Ἄλλην κόρην δὲν εὐρίσκουν ἐμένα θελὰ πάρουν.
Ἀργυρᾶ μου νύφη κὴ Ἀλεξανδρινὴ,
Ποῖς θὰ σὲ ξεβγάλη ποῖς θὰ σὲ συνδράμῃ;
Ἄς ἦν καλὰ οἱ γονεῖς μου ποῦ θὰ μὲ συνδράμουν καὶ θὰ μὲ
Καὶ σεῖς συντρόφισσαις μου καὶ συνομηλικαῖς μου. [ξεβγάλουν.
Γιὰ συνδράματέ μου εἰς τὴν χαρὰ μου καὶ εἰς τὸ ξεβγαλμὰ
Εὐχῆσου με, μανούλα μου, τί θέλω νὰ ξεβγαίνω. [μου.
Εὐχῆσου με Πατέρα μου, τί θέλω νὰ ξεβγαίνω.

(Ἐάν δὲ ὁ εἰς τούτων ἦναι ἀποθαμμένος)

καὶ ἄς ἦσαι καὶ εἰς τὴν Ἄδην.
Εὐχῆσῆτέ με ἀδέλφια μου τί θέλω νὰ ξεβγαίνω.
Ἢ εὐχῆ μου μετὰ σοῦ καὶ ἡ Παναγιὰ ἢ Παρθένος »